

Medexpress, 2016-02-25 10:55

Jak zapobiegać RSM?

Fot. Thinkstock/Getty Images

Rak szyjki macicy to drugi do co częstości występowania kobiecej nowotwór na świecie. W Polsce każdego roku blisko 3 tysiące Polek dowiaduje się, że jest dotkniętych tym nowotworem. O możliwych przyczynach zachorowania na RSM i metodach zapobiegania chorobie z prof. Janem Kotarskim, kierownikiem I Katedry i Kliniki Ginekologii Onkologicznej i Ginekologii Uniwersytetu Medycznego w Lublinie rozmawia Renata Furman.

- Nauka udowodniła, że czynnikiem, który może wywołać RSM jest zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego. Jak silny jest ten związek?

Badania nad powstawaniem nowotworów wykazały, że ok 30 proc. powstaje w wyniku współistnienia infekcji wirusowych. Znaczenie infekcji wirusowych jest zróżnicowane. Jeśli chodzi o raka szyjki macicy, przetrwałe zakażenie tak zwanymi onkogennymi szczepami wirusa brodawczaka ludzkiego jest najistotniejszym czynnikiem wywołującym chorobę. Waga tego odkrycia była tak znacząca, że zostało ono nagrodzone nagrodą Nobla. Odkrycie to umożliwiło poprawienie skuteczności działań profilaktycznych poprzez wprowadzenie do arsenału badań diagnostycznych metod biologii molekularnej wykrywających kwasy nukleinowe wirusa oraz przez wprowadzenie profilaktyki pierwotnej w postaci szczepień przeciwko niektórym typom onkogennym wirusa HPV.

- Przed wprowadzeniem szczepionki stosowana była profilaktyka wtórna, czyli cytologia. Jakie są zalety i wady badań cytologicznych?

Badania cytologiczne są wspaniałym narzędziem w walce z rakiem szyjki macicy. Do głównych zalet należy to, że są łatwe w wykonaniu, nieinwazyjne, nie są bolesne lub przykre dla kobiet, są tanie. Do wad należy przede wszystkim niska czułość i specyficzność badania, a więc możliwość błędów w

rozpoznananiu lub błędowi w nierozpoznananiu (co jest bardziej groźne) choroby.

- Czy stosowanie samych tylko badań cytologicznych jest optymalną prewencją przed RSM?

Na skuteczność prewencji RSM składa się wiele czynników. Najważniejszym jest świadomość kobiet dotycząca potrzeby stosowania badań profilaktycznych, niezależnie od tego czy jest to cytologia czy badania molekularne. Jeśli kobieta nie pilnuje i nie przykłada wagi do działań profilaktycznych, to nawet najlepsze metody nie są skuteczne. Badanie cytologiczne jest podstawową formą działań profilaktycznych w wielu krajach. Działania profilaktyczne rozszerzane są o badania molekularne oraz o wprowadzenie do programów narodowych zwalczania RSM profilaktyki pierwotnej, a więc refundacji szczepień anty HPV.

- A profilaktyka pierwotna: jakie są zalety i wady szczepień przeciwko wirusowi HPV?

Główną zaletą szczepień anty HPV jest to, że powodują one powstawanie przeciwciał anty HPV w dużym stężeniu, znacznie większym niż przy przebyciu naturalnej infekcji. Wysokie miano przeciwciał po szczepieniu utrzymuje się przez wiele lat i skutecznie chroni kobietę przed infekcją wirusem. Główną wadą szczepień jest to, że nie obejmują one 100 proc. szczepów onkogennych wirusa. W chwili obecnej najnowsza szczepionka daje on 90 proc. protekcję przeciwko infekcji HPV prowadzącej do raka szyjki macicy.

- Czy takie szczepienia są bezpieczne? Co mówią na ten temat nowe światowe doniesienia?

Nie ma wątpliwości co do tego, że szczepienia są bardzo skuteczną formą zapobiegania zakażeniom onkogennymi typami wirusa HVP. Jednocześnie funkcjonujące w społeczeństwie lobby antyszczepionkowe argumentami demagogicznymi, a nie racjonalnymi wywołuje emocje i negatywne nastawienie do szczepień. Jeśli chodzi o szczepienia anty HPV obserwacje bezpieczeństwa dotyczą wielu dziesiątek milionów zaszczepionych osób i są jednoznaczne: jest to szczepienie bezpieczne, zaś występujące objawy uboczne są mało nasilone i zazwyczaj związane z reakcją miejscową wkłucia. Poważne agencje Europejskie opublikowały specjalne komunikaty na ten temat, z którymi każdy może się zapoznać.

- Jakie są światowe rekomendacje odnośnie do zapobiegania RSM?

Wiele krajów opracowało rekomendacje dotyczące pierwotnej i wtórnej profilaktyki RSM. Rekomendacje dotyczą ważnych epidemiologicznie problemów. Kiedy zaczynać badania przesiewowe, kiedy je kończyć, oraz jak je przeprowadzać. W Polsce istnieją rekomendacji PTG dotyczące profilaktyki pierwotnej, a także metodyki badań cytologicznych. Niestety, mają one znaczenie niewielkie, bowiem organizator badań profilaktycznych, czyli Ministerstwo Zdrowia kieruje się sobie tylko zrozumiałymi kryteriami.